

ESIETENDUS «ESTONIAS»

Homme, 20. märtsil jõuab «Estonias» publiku ette uus balletiõhtu: Antonio Vivaldi «Aastaajad» ja Ludwig van Beethoveni «Prometheus». Libretoode autor, koreograaf ja lavastaja on teatri peaballettmeister Mai Murdmaa.

Beethoveni loomingukronoloogias paikneb ballett «Prometheus» I ja II sümfoonia vahel. Helilooja kirjutas selle itaallase ballettmeisteri ja tantsija Salvatore Viganó palvel, kes balleti lavale tõi 1801. a. Viini Üukonnateatris. Beethoveni ülimad kangelasideaalid olid tollal Prometheus ning noor Napoleon, kes polnud veel jõudnud end keisriks kuulutada, ja kont-ratantsu teemat «Prometheuse» finaalist kasutas helilooja hiljem esialgselt Napoleoni pühendatud III sümfoonia «Eroica» finaalis. Balleti süžeekäike Beethoven partituuri ei märkinud, antiikmütoloogia al-nelise libreto kirjutamisel lähtus Mai Murdmaa ainuüksi muusikast.

«Aastaajad» on süžetu ballett, milles püütakse väljendada inimese loodusetaju eri aastaegadel.

Mõlema teose lavalettoomise mõte on Mai Murdmaal olnud juba mitu aastat:

Kõigepealt hakkas huvitama «Prometheus»: Beethoveni balletti on imeks-pandavalt vähe lavastatud — kõigest 4—5 korda 175 aasta jooksul. Tekkis soov leida oma lahendus. Hiljem hakkas võluma muusika ise, millesse süvenemisel hakkasin Prometheus kuhu nägema teisti kui seni — mitte heroilise titaanina, vaid humanistina, otsi-jana, isiksusena, kes vajab enda and-mist teistele. Ja et meie teatris on Tiit Härmi näol tantsija, kes suudab edasi anda ideed kandvaid seisundeid, rääki-mata tema füüsilistest ja tehnilistest eeldustest selle osa jaoks, siis muutus mõte konkreetsemaks. Etenduse põhi-teljeks kujunes Prometheus ja Olümpose vastandamine. Olümpos on olesk-lemise, esteeditseva parasitlikkuse

sümbol. Prometheus ja Zeusi vastuolu on vaimu ja võimu vastuolu.

Ka Vivaldi muusika oma abstraktse ilu ja suure väljendusrikkusega on mind ammu köitnud. Tahaksin loota, et see on samm edasi, võrreldes minu eelmiste klassikalisel muusikal rajanevate ballettidega, nagu Haydni «Variatsioo-nid» ja Bachi «Brandenburgi kontsert nr. 2». Nendes oli püütud koreograafiliselt luua partituuri täpset visuaalset vastet, edasi anda muusika iga detaili, peaaegu iga nooti — praegu tundub see mulle mõnevõrra pedantsena ja primitiivisena. Partituuri tuleb täpselt tunda, aga plastiline kompositsioon peab siiski elama ka oma iseseisvat elu.

Teatri orkestrile on Beethoveni ja Vi-valdi muusika esitamine muidugi nõud-lik ülesanne. Dirigent on Eri Klas või Vallo Järvi. «Aastaaegades» — neljas viiulikontserdis — mängib soolopartiisid esietendustel Matti Uffert, hiljem ka Tõnu Reimann ja Juhan Schütz. Kavas on kutsuda külalisena esinema ka Lemmo Erendi.

Ballettide dekoratsioonid ja kostüümid kavandas Noorsooteatri kunstnik Tõnu Virve.

Etenduses esineb kogu teatri balleti-trupp. Nimiosa «Prometheuses» hakkab Tiit Härmi kõrval tantsima ka Sergei Vorobjov. «Aastaaegade» solistid on Tiit Randviir, Tamara Soone, Eliita Erkina, Tatjana Maiste, Svetlana Balojan, Inge Arro, Tatjana Solovkina, Janis Garancis, Vjatcheslav Maimusov, Aleksander Buldakov, Aleksander Basihhin, Jevgeni Neff jt.

MERIKE VAITMAA

Vivaldi «Aastaajad»: Larissa Sintsova ja Jevgeni Neff.